

POSTANOWIENIE

Dnia 26 lipca 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Dariusz Świecki

w sprawie **A. G.**

uniewinnionego od popełnienia przestępstwa z art. 229 § 1 k.k. i in.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu

w dniu 26 lipca 2023 r.,

żądania w przedmiocie wyłączenia sędziego Sądu Najwyższego Pawła Księżaka od rozpoznania wniosku o zbadanie spełnienia przez SSN Marka Motuka wymogów niezawisłości i bezstronności w trybie art. 29 § 5 ustawy o Sądzie Najwyższym, na podstawie art. 41 § 1 k.p.k. w zw. z art. 42 § 1 k.p.k. oraz art. 29 § 5 i § 24 ustawy o Sądzie Najwyższym z dnia 8 grudnia 2017 r.

postanowił:

wyłączyć sędziego Sądu Najwyższego Pawła Księżaka od udziału w sprawie z wniosku o zbadanie spełnienia wymogów niezawisłości i bezstronności przez sędziego Sądu Najwyższego Marka Motuka prowadzonej pod sygn. akt IV KB 5/23.

UZASADNIENIE

W dniu 13 marca 2023 r. do Sądu Najwyższego wpłynął wniosek obrońcy A. G. o zbadanie w trybie art. 29 § 5 ustawy o Sądzie Najwyższym z dnia 8 grudnia 2017 r. (dalej jako u.SN) spełnienia przez sędziego Sądu Najwyższego Marka Motuka, wyznaczonego do rozpoznania sprawy o sygn. akt IV KK 84/23, wymogów niezawisłości i bezstronności.

Do rozpoznania tego wniosku, w sprawie pod sygn. akt IV KB 5/23, został wyznaczony skład z udziałem m.in. sędziego Sądu Najwyższego Pawła Księżaka.

W dniu 4 lipca 2023 r., SSN Paweł Księżak skierował żądanie wyłączenia go od rozpoznania sprawy o sygn. akt IV KB 5/23 z uwagi na ujawnienie się okoliczności tego rodzaju, że mogłaby wywołać uzasadnioną wątpliwość co do jego bezstronności w sprawie. Argumentował, że wskazywane we wspomnianym wniosku obrońcy dotyczącym SSN Marka Motuka okoliczności odnoszą się też do jego osoby. Wynika to z tego, że również on został powołany na urząd sędziego Sądu Najwyższego w kwestionowanej przez obrońcę procedurze z udziałem kontestowanej Krajowej Rady Sądownictwa (dalej jako KRS) ukształtowanej w trybie przepisów ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2018 r., poz. 3), a więc w tym samym trybie, w jakim doszło do powołania SSN Marka Motuka.

W ocenie SSN Pawła Księżaka w sytuacji, gdy obrońca formułuje zarzuty dotyczące wadliwości procedury prowadzącej do powołania na urząd sędziego Sądu Najwyższego, to w składzie sądu rozpoznającego tego rodzaju zarzuty nie może znajdować się osoba powołana na urząd sędziego Sądu Najwyższego również w wyniku takiej samej jak kwestionowana przez obrońcę procedury.

Sąd Najwyższy stwierdził, co następuje.

Przedmiotowe żądanie wyłączenia zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 41 § 1 k.p.k. sędzia ulega wyłączeniu, jeżeli istnieje okoliczność tego rodzaju, że mogłaby wywołać uzasadnioną wątpliwość co do jego bezstronności w danej sprawie.

Zdaniem Sądu Najwyższego w niniejszym składzie kwestia wyłączenia sędziego w układzie procesowym, jaki zaistniał w rozpatrywanej sprawie, mieści się w pojęciu „sprawy” na gruncie przepisów Kodeksu postępowania karnego. Opowiedzieć się bowiem trzeba za potrzebą szerokiego rozumienia tego pojęcia odnoszonego także do postępowania w przedmiocie wyłączenia sędziego na podstawie art. 41 k.p.k. Prawidłowość tego kierunku interpretacyjnego potwierdziła ostatnio uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 13 czerwca 2023 r., I KZP 22/22, której nadano moc zasady prawnej, w myśl której: „pojęcie >>sprawy<<, o jakim mowa w art. 40 i art. 41 § 1 k.p.k. odnosi się zarówno do sprawy głównej, rozumianej jako orzekanie w głównym przedmiocie procesu, jak również postępowań incydentalnych, w tym takich, które mają miejsce w ramach sprawy głównej”.

Podnoszone w przedmiotowym żądaniu wyłączenia okoliczności rzeczywiście przemawiają za jego zasadnością. Powyższe wynika z tego, że kontestowane przez obrońcę okoliczności powołania SSN Marka Motuka z udziałem kwestionowanej KRS, a więc sędziego, który ma być oceniony w procedurze badania standardu niezależności i bezstronności wskazanego w art. 29 § 5 u.SN w równym stopniu odnoszą się do SSN Pawła Księżaka wyłonionego do składu sądu, który ma rozstrzygać odnośnie do spełnienia tego standardu. Istota zgłaszanej w rozpatrywanym żądaniu wyłączenia sędziego okoliczności mogącej wywołać uzasadnioną wątpliwość w rozumieniu art. 41 § 1 k.p.k. co do bezstronności SSN Pawła Księżaka mającego rozpoznać wniosek o wyłączenie jest tożsama jak istota zastrzeżeń formułowanych we wniosku obrońcy, który sędzia ten miałby rozpoznać. Wszak w każdym z tych wypadków chodzi o konsekwencje faktu powołania tych sędziów do orzekania w Sądzie Najwyższym w procedurze z udziałem Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w trybie przepisów ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. Zapatrywanie wskazujące na wystąpienie w takiej sytuacji oczywistych podstaw do wyłączenia sędziego jest już utrwalone w orzecznictwie Sądu Najwyższego (zob. np. uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 2 czerwca 2022 r., I KZP 2/22).

Przypomnieć tu trzeba, że bezstronność jest fundamentem zaufania do sądów i sprawowanego przez nie wymiaru sprawiedliwości. W efekcie słusznie wywodzi Sąd Najwyższy w swym orzecznictwie, że potrzeba wyłączenia sędziego od orzekania rodzi się zawsze w wypadku orzekania w sprawie, która jest „identyczna” jak sprawa sędziego, w tym znaczeniu, że oparta na tych samych podstawach prawnych czy faktycznych, co sytuacja sędziego, albo w której rozstrzygana jest sprawa identyczna z tą, która dotyczy sędziego, a rozstrzygnięcie niewątpliwie wpłynie na sytuację prawną, czy faktyczną sędziego. Wywoływać to może uzasadnione obiektywnie wątpliwości co do bezstronności sędziego w tej sprawie, w rozumieniu art. 41 § 1 k.p.k., a zatem prowadzić powinno do wyłączenia sędziego od rozpoznania sprawy (zob. np. postanowienie SN z dnia 28 września 2022 r., IV KK 333/22 i wskazane tam judykaty).

Mając na uwadze wszystkie powyższe względy, rozpatrywane żądanie wyłączenia należało uwzględnić.

[SOP]

[Ł.n]

